

Historia Slavorum Occidentis
2022, R. 12, nr 2 (33)
ISSN 2084-1213
DOI: 10.15804/hso220212

Sprawozdanie z konferencji naukowej pt. *Konfrontacje Grzybowskie – Piastowskie dzieje na środkowoeuropejskim tle. Społeczności przedpaństwowe w Europie Środkowej, Poznań, 30 VI–1 VII 2021 r.*

Pod koniec czerwca 2021 r. odbyła się kolejna edycja konferencji naukowej „Konfrontacje Grzybowskie”, współorganizowana przez Wydział Historii UAM, Wydział Archeologii UAM, Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy oraz Rezerwat Archeologiczny Gród w Grzybowie. Ze względu na zwiększone ryzyko epidemiologiczne spowodowane wirusem COVID-19, wydarzenie odbyło się nie tradycyjnie w Grzybowie k. Wrześni, lecz w Collegium Historicum UAM.

Konferencja została oficjalnie otwarta przez Dziekana Wydziału Historii UAM prof. Józefa Dobosza, Dziekana Wydziału Archeologii UAM prof. Andrzeja Michałowskiego oraz Dyrektora Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy prof. Andrzeja Marka Wyrwę. Po słowie wstępnym rozpoczęła się główna część konferencji. Jednakże tym razem rozpoczęto obrady od panelu dyskusyjnego pt. „Plemiona, wspólnoty terytorialne, wspólnoty komunikacyjne? Wokół definicji i charakterystyki organizacyjnej społeczności przedpaństwowych w Europie Środkowej”, który moderował prof. Zbigniew Dalewski (Uniwersytet Warszawski), a udział w dyskusji wzięli dr hab. Piotr Boroń (Uniwersytet Śląski w Katowicach), dr hab. Krzysztof Fokt (Uniwersytet Jagielloński), PhDr. Ivo Štefan, Ph.D. (Univerzita Karlova), prof. Przemysław Urbańczyk (UKSW, IAIe PAN) oraz prof. Krzysztof Witczak (Uniwersytet Łódzki).

Po burzliwej dyskusji referat pt. „Problematyka okresu plemiennego na ziemiach polskich w świetle badań archeologicznych” wygłosił dr Michał Brzostowicz (Muzeum Archeologiczne w Poznaniu). Po jego wystąpieniu nastąpiło wręczenie Nagrody Lednickiego Orła Piastowskiego – nagrody honorowej, przyznawanej raz

w roku przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych i upowszechniania wiedzy o roli dynastii piastowskiej w historii Polski i Europy oraz ochrony piastowskiego dziedzictwa kulturowego. Tegorocznym laureatem został prof. Przemysław Urbańczyk, profesor zwyczajny Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz Instytutu Archeologii i Etnologii PAN.

Po krótkiej przerwie PhDr. Nad'a Profantová, CSc (Akademie věd České republiky) i PhDr Martin Profant, PhD (AV ČR) zaprezentowali wystąpienie pt. „Češi, česká knížata, kmeny? v Čechách, a co s nimi” odnoszące się do najwcześniejszych przekazów źródłowych dotyczących Czech. Następnie, referat oscylujący wokół zagadnień organizacji władzy przedpaństwowej wygłosił dr Piotr Pranke z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu („Organizacja społeczno-polityczna i systemy organizacji władzy w obrębie społeczności przedpaństwowych”).

Następnego dnia zostało zaprezentowanych pięć referatów. Pierwszy wystąpił prof. Leszek Słupecki (Uniwersytet Rzeszowski), który skupił się na systemach władzy jako strukturach rodzinnych („Systemy władzy we wczesnych protopaństwach i państwach epoki wczesnego średniowiecza jako struktury «rodzinne»”). Następnie dr Zbigniew Robak, PhD (Slovenská akadémia vied) wygłosił referat pt. „Środkowe Ponitrze jako centrum struktur plemiennych zachodniej Słowacji w okresie przedwielkomorawskim i wielkomorawskim”. Z kolei prof. Stanisław Rosik (Uniwersytet Wrocławski) rozważał nad religijnością nadbałtyckich Słowian w wystąpieniu pt. „W przedsiódkach monoteizmu? Pytanie o monolatrię w kulcie i wierzeniach nadbałtyckich Słowian (XI–XII wiek”).

Po krótkiej przerwie przystąpiono do dalszych obrad. Mgr Jan Hasil, Ph.D. (AV ČR) przybliżył wczesnośredniowieczną historię Chebska, historycznego regionu położonego w północno-zachodniej części Czech („Chebsko: k otázce regionalizace a transverality v západoslovanském prostředí v ranem středověku”). Ostatni referat na konferencji wygłosił prof. Krzysztof Jaworski (Uniwersytet Wrocławski), a jego wystąpienie dotyczyło plemion nadodrzańskich („Gołęszyce, Ślężanie, Dziadoszanie i inni. O otwieraniu się na zewnątrz mieszkańców górnego i środkowego dorzecza Odry w IX i na początku X wieku”).

Obrady zakończyła dyskusja, w której udział wzięli wszyscy referenci oraz zgromadzeni goście. Ryzyko epidemiologiczne uszczupliło w nieznanym stopniu liczbę uczestników. Mimo to konferencja, podobnie jak w poprzednich latach, cieszyła się dużym zainteresowaniem i miejmy nadzieję, że w następnym roku spotkamy się już stacjonarnie w grybowskiem grodzie.

Jakub Wojtczak
Wydział Historii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ul. Uniwersytetu Poznańskiego 7, 61-614 Poznań
e-mail: jakub.wojtczak@amu.edu.pl